

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 Ft - kr.
Félévre 5 - -
Negyedévre 3 - -
Egy hónapra 1 - -
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többeszer
hirdetéseik alkú szerinti jutányos áron évétnek fel. Bélyeg-díj min
den külön bejelölésért 50 kr.

A magyarok Istenének legyen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás! Az Ő nagy nevére térjen áldás és magasztalás mindazért a sok jótéteményért, a melyet nemzetünkkel ebben az új hazában ezer éven át éreztetett.

Nagy időknek nagy forduló pontját jelenti harangjainknak az az ünnepélyes, az a szokatlan zugása, a mely a ránk következő éjfélt multával az új ezredév születését adja majd tudtára hazafiúi szent érzések közt virasztó városunknak. Az első ezer évből már csak órák vannak hátra s mire az idők kerekének küllői néhányszor megfordulnak tengelyük körül, egy örömben és buban, dicsőségben és veszteségben egyaránt gazdag ezer év története zárul be örökre a hátunk megett.

Ki volna annyira érzéketlen, olyan fásult szivü, hogy meghatottan ne gondolna vissza a hazánk fölött elviharzott tíz évszázadra, a melynek folyamán annyszor fenyegette halálos veszély hazánkat, nemzetünket; a mely alatt annyszor öntözte önvédelmi harcainknak legjobbjaink vére kalászos rónáinkat, hogy nincsen honunknak egyetlen talpalatnyi földje sem, a melynek váltóságát nemes szivből ömlött hősi vérrrel meg ne fizettük volna.

De nemcsak az ezeréves küzdelemnek, hanem az ezeréves dicsőségnek, állami és nemzeti nagyságunknak is ünnepnapja lesz most, ha az Ur a holnapi napra kegyelmesen felviraszt bennünket.

Hadd zugjon azért az örömmel hangos riadása Kárpátoktól Adriáig; hadd szóljon ég felé milliók hálaadó imádsága, hadd gyuljon magasztaló hymnus ajkainkon s hadd buzduljon dicséretre minden igaz honfi lelke: mert most jó el reánk az Urnak kedves esztendeje.

Igaz, hogy ha nemzetünknek és szeretett hazánknak mostani helyzetét szoros figyelemre vesszük: sok olyan dolog tűnik szemünkbe, a mi örvendező lelkünk szárnyalását bénítja és ónsulyként vonja lefelé.

A haza, a melyet párduczos őseink a négy folyam és hármás bérce tájain örök időkre szabadnak, és függetlennek alkottak, szabadságából igen sokat, függetlenségét pedig csaknem egészen elvesztette.

És ha nemzetünk közerkölcsiségét vesszük bonczkés alá, kétségbeejtőleg sok kóros szervi elváltozást találunk benne. Az erények közül alig egy-kettő rejtdzlik még itt-ott hazánk félreesőbb zugáiban, a többi elveszett, elkallódott lomtárba került, divatját multa.

Hasonló sebeket találunk az anyagi élet terén, a hol a népek óriás tömegeinek vagyona ijesztő mértékben kezd megfogyatkozni és a közterhek viselése hova tovább mindig türethetlenebbé válik.

És ha a szellemi küzdőterre vetjük a szemünket, oda, a hol az események cultusának felséges látványát óhajtanók szemlélni: ott meg rut anyagiaság- önző haszonlesés undok lólábát látjuk kilógnia közszolgálatnak bő köpönyege alól.

És végezetre látjuk a legszomorubbát, a mi egy nemzet életében előfordulhat: látjuk a testvérek torzsalkodását; az egy édes anya fiainak késhegyig menő gyűlölködését, és látunk aljas lelkü szörnnyetegeket, a kik a haza testvér fiainak egymásra uszítását tüzték ki becstelen életük nemtelen céljául.

És látjuk . . .

De minek folytassam tovább!

Ez a szomorú hang ne zavarja mostani ünneplésünk vidám énekét.

Ma a mult dicső emlékei és a jövő rózsás reményei töltsek be csupán lelkünket,

A mult dicsőségéből és a jövő reménységéből fonjunk fényes, ragyogó koszorút a jelen fejére, s fedezzünk be hála visszaemlékezésünk s jövő nagyságunkban való rendíthetetlen hitünk virágaival mindent, a mit a jelen fájt ridegségben tár elénk.

Mindenek felett pedig esedezünk a magyarok nagy Istenének:

Tartsa meg ezt a mi édes magyar hazánkat, sokat szenvedett dicső nemzetünket még sok ezredéven át!

Tartsa meg és tegye erőssé ennek alkotmányát, tökéletessé szabadságát, teljessé függetlenségét és végtelenné boldogságát,

Adjon nemzetünk szívébe, a nagyokéba úgy, mint a kicsinyekébe, munkás honszerelmet, a melynek eleven tüzeben olvadjon meg minden fagy, minden hidegség, minden ellenszenv, minden gyűlölet, a mivel a kőrs édes anyának, a magyar hazának, édes gyermekei egymás iránt ma még viseltetnek.

Ezeknek a kéréseinknek imádságba foglalásával bocsássuk az enyészet ölébe a haldokló ó-évet és az elmuló év-ezredet s köszöntsük derülten, köszöntsük boldogan, köszöntsük jövő nagyságunk és dicsőségbe vetett rendíthetetlen hitel a születendő új ezredévet.

„Isten áld meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel.

Balsors a kít régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
Megtűnhötte már e nép
A multat s jövődöt!”

Dr. Nagy Zsigmond.

Századok visszhangja.*)

Szálljon az égig, zendüljön az ének!
Napja lehunytán hosszú ezeréveknek.
Zengje a róna, orma a hegyeknek
Hála-imáját a magyar nemzetnek!

Hadd legyen a dal ezerév visszhangja,
Búnak, örömnak hirdető harangja,
Búnak, örömnak nyíljék szóra szája,
Érezze újra magyarok hazája.

Harsogjon a harc harsány riadója!
Lengjen a szélben Árpád lobogója!
Győztes csatáknak áldomását ülve,
Büdjön a síkon Lehel hadi kürtje!

Hol annyi hősnak vérzenie kellett:
Sirjon az ének Sajó vize mellett;
S hol sirt az ármany egy nemzetnek ássott:
Ötözte könynyel Világost, Mohácsot.

S vészbe, viharba most is a régi...
Ének erőben Árpád ivadéki.
Dörghet az ágyu, harszok riadója,
Hadur a magyart megvédi, megóvja.

Szálljon az égig, zendüljön az ének!
Napja lehunytán hosszú ezeréveknek.
Isten, ki által hazát nyert e nemzet,
Engedd megérnünk a második ezret!

Balog István.

„Bizalmam az ősi erényben.“

A „Debreczen“ számára írta:

Kalocsa Róza.

Ezer év!...

Lapozgatok a világtörténet könyvében,
keresem, kutatom, hogy mi okozhatta azt a
csodát, a mikor egy maroknyi nép, be-
leekelve teljesen idegen nemzetek közé, ro-
kon, barát nélkül, körülvéve olyan ellenséges
indulatu szomszédokkal, kiknek mindegyike

* Varga József felsőbb leányiskolai zenetanár
által férfi-karra megzenésítve az „Apollo“ cz. kar-
gyűjtemény holt-napi számában fog megjelenni. Felhív-
juk reá dalegyleteink figyelmét. Szerk.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

EZER ÉVES ÜNNEPI DAL.

I.

Riadjon a Kárpát minden hegye-völgye,
Reszkessen örömtől az Adria gyöngye,
Tisza-Duna táján zengjen öröm-ének,
A magyarok örök Istenének:

Már ezer éve miénk ez a hon,
Él a magyar nép büszkén, szabadon;
Hála-imánk föl az égre rivalg:
Adj Ég! a magyarnak örök diadalt.

II.

Ugy jött ide Árpád apánk
Ezer éve,
Mint a gyermek édes anyja
Kebelére.
Magyarország: tündér-ország:
Édes anyánk!
E világért, nagy világért
Soha-soha el nem hagyóánk.

Tied hazánk, szívünk minden
Kis csepp vére;
Megyünk — ha kell — ontani a
Csata-terre.
Erted halni, ez nekünk a
Főboldogság:
Csak te virulj, élj örökké,
Édes hazánk Magyarország!

Benedek János.

számra névze sokszorosan meghaladja a kö-
zejük tolokodót; kaján irigységgel szemlélvén
hogyan foglalja el orruk elől Európának leg-
szébb, leggazdagabb országát.

Ez az Ázsiából ideszakadt népség olyan
kevés, birtoka olyan csábítóan szép paradí-
csom Európa kellős közepén...

Es ez az ázsiai faj, mely tulajdonkép
alig szaporodott valamit ezer év alatt, ez az
aránylag kisded nemzet, még ma is bírja ősei
által szerzett birtokát, míg körötte nagy bi-
rodalmak foszlottak szét, népek veszték el,
vagy beolvadtak erősebb legyőzőik közé, új
országokat, államokat alkotva, úgy hogy Euró-
pában egyetlen állam sem dicsekedhetik je-
lenben ezer éves fennállással mostani alak-
jában. Mind, mind újabb keletűek és pedig
nem egyszer gazdát cserélve.

Mi okozta hát ezt a csodát?

Nem kellett soká kutatnom.

Az „ősi erények“, melyeket merészen
nemzeti jellegnek, nemzeti erényeknek mond-
hatnák; mert ez erények nagy mértékben
megvoltak — és mondjuk ki bátran — meg-
vannak ma is a magyar fajban.

Ezek az ősi erények a mélyen, szívből,
lélekben érzett vallásosság, hazaszeretet, be-
csületesség, egyenes lelkűség az igazság sze-
retete, önfeláldozó hűség, bátorság, vitézség,
nagylelkűség; a jóért, szépért nemesen lelke-
sülés, szigorú kötelességérzet, az adott szó
szentsége, stb.

Ezek az erények voltak azok a varáz-
slatos erők, melyek fenntartották a nemzeti
életét, és ezek az erények — az általános
emberi gyöngeségek mellett ma is tulnyomóan
uralkodnak a magyar nemzeti jellemében.

Bizonyítékokat?!

Vannak bizonyára, és vannak halommal,
egy annyira, hogy bánt a választás, mert kár
egyetlen egypéldát is elhagyni, ha pedig mindet
fel akarók orolni, akkor egyszerűbb dolog
felülni a magyar történelem bármely lapját,
mert mindenütt, minden lapon, minden sor-
ban az „ősi erény“ valamelyikét találjuk.

Nézzük bele a legeslegrégibb időkbe,
még ne is Árpád korszakában, hanem a bar-
bár, vad, szilaj hunnokhoz, a világhódító, győz-
hetetlen néphez, vajjon nem áll-e meg Atilla
Róma kapui előtt és a nagylelkűségére való
hivatkozás nem talál-e viszhangra lelkében,

és a gőgös hódító, a szilaj vérengző barbár
ki magát istenostorának mert nevezni elbiza-
kodásában nemes érzelmekre gyul és kegyel-
met oszt; majd győzelmi lakomára zenében
s énekekben gyönyörködik, ily módon gyöngé-
debb érzelmekről tesz tanúságot.

Es Árpád, és utódai!

Háromszáz éven át virágnak és uralko-
dik e család tagjai versenyeznek az „ősi
erények“ gyakorlatában, s míg a velük egy
korban élő idegen uralkodók öldöklöve véres
holttesteken át gázolva, aljas fondorlatokkal
szaggatják le szülőik, testvéreik, vérékonok
fejéről a koronát, eddig az Árpád családjában
egyetlen a jász, gazlel-
kű szemtelen ember nem
találunk. Voltak közöttük, kevésbbé
szilárd akaratúval bírók, kik tanácsosaik
szavára hallgatva, olyan tetteket engedtek el-
követni, tehát azokat sem ők maguk követték
el! — melyek a mai humanisztikus elvek
ítélőszéke előtt kegyetlen, barbár tetteknek
vannak bélyegezve; de ne feledjük, hogy ama
kor szokásaival, büntetése módozataival tel-
jesen megegyezők voltak.

Gondoljunk csak a négyszázados ke-
resztény-üldözésekre!

Voltak közöttük testvér harszok, villon-
gások a koronáért, a királyságért, de ne fe-
ledjük, hogy mindenik jogosultnak hitte és
érezte magát a korona bírhatására, mint pél-
dával Salamon és a vezérek; vagy legalább
nyílt, őszinte hadviselés volt, mint Endre és
Imre között; de sohasem volt aljas, titkos
fondorlat vagy orgyilkosság!

Sőt ha — ki tudja micsoda idegen
elemek csábításai által — vállalkozott
is valaki a magyarok közül, orgyilkosságra,
nem volt képes az alávaló tettet véghezvinni,
hanem a végperczen bűnét töredelmesen be-
vallva, kegyelemért esedezett, mint ezt István
királynál tapasztalhatjuk, míg a többi polgá-
rosult, mivel országokban a világtörténelem
tanúsága szerint az orgyilkok, a méreg napi-
rendben voltak.

De ha elismerjük is ez árnyoldalakat
mennyi mellettük a ragyogó, fényes, a ne-
mes tettek sorozata!

Vagy nézzük az országot alapító Árpád
és vezérei által alkotott törvényeket; mennyi
igazságos érzés, mely becsületesség, mily gon-
dos előrelátás nyilvánul e tettekben. A mit

A papagáj mint házasság köz- vetítő.

(Humoreszk.)

Írta: Band Viktor.

Németből fordította a „Debreczen“ számára B. J.

— Bocssáson meg nagysád, hogy ily
későn... de a többi nem jött ki ajkán.
Hirtelen pir öntötte el arcát s szeméi elra-
gadtatva cáügtek e kedves alakon. Ez volt ő
a kedves, egyetlen, ki egész valóját elfoglalta
már hetek óta. Mily szép, mily anyagi szép
volt, midőn egészen közel állt mellette! És
most, kezét nyújtotta, kicsi, keskeny — bár-
sonypuhaságu kezét, — barátságosan nézett
lelkés szemével — két szemé volt, most vi-
lágosan láthatta, — rózsásajkát kinyitotta s
melegen köszönte meg a szíveséget.

De hirtelen elnémult. Zavarodottan sötöt-
te le szempilláit: a bámulat, a mely Ottomár
szemeiből kisugárzott, egyáltalán nem volt
palástolva!

Kokó a hazatérés feletti örömeiben sze-
rencsére ép most lépett közbe.

— Anna, Anna, cziczuskám! — rikácsolt
többször is, urnőjének vállára telepedve s így
mindkettőjüket kisegítette a zavarból. Ottomár
elbeszélte, hol és hogyan fogta meg, s Wer-
ner Anna figyelmesen hallgatta.

Midőn ismét szünet állt be, Anna az át-
adónak szánt 20 márká jutalomra gondolt. —
De hogyan kinalja meg vele ezt az urat? —
Nem lehet sehogysem! De mégis meg kellene
az ígéretet tartani!

Hogyan kezdjen hozzá?

Ottomár jött segítségére s Anna hálás is
volt érte.

— Nagysád jutalmat ígért a találónak.
— Kérem szépen, — legyen szíves és jut-
tassa ezt egy szegény családnak. Nekem pedig
a legszebb jutalom volt, hogy bár rövid ideig
de mégis időzhettem közelében.

Meghajtotta magát. Még egyszer érezte a
kicsi, puha kezét az övében, hallotta a kedves
hangokat, és ismét kinn találta magát a setét
utcán.

Megrészegülve gyönyörtől és boldogan az
elragadtatástól, bandukolt haza. Nyugalma nem
lért vissza. Álom nélkül feküdt ágyában s
mődön szürkült a reggel, felöltözött, hogy a
friss reggeli levegőben hűtse izzó fejét.

A Harsfasor felé irányozta lépteit, oda
huzta szívének minden dobbanása. Csinos há-
zacská volt, 6. szám; vadszőlő futotta be a
falakat, lombos hársfák árnyékkolták be az ab-
lakokat és a felirást, a melyre most a felkelő
nap aranyos sugarai verődtek.

Mit csinál ő most? Bizonyosan szunnyad
még! De hol, udvari, vagy utcai szobában?

De még s, mi volt ez? Nem egy ablak-
szárny nyílt ki? S most egy fehér kezecske,
majd egy rózsás arczoska látható valóban ő
az, ő!

Ottomár zavarodva kapta le kalapját s a
piruló fejecske, könnyen bólintva, viszonzta
köszöntését.

Ottomár uszott a gyönyörben.
Másnap reggel, ugyanazon órában Otto-
már újra üdvözölte az imádottat, Anna bará-
tságos bólintással viszonzta, így ment ez nap-
nap után, egy hétig. — mig Ottomár a re-
dőköt egy reggelén lebecsálva látta. Orához.

közös erővel szereznek, abban mindnyájan igazságosan részesüljenek. »Ki a törvényeket megszegi, vagy a nemzetben egyenetlenséget okoz: halállal büntetessék.«

Mily rövid időn megértik a keresztény tanok embert boldogító, emberek javulását erkölcsösödést célzó és hajlandók azt elfogadni, s míg Európaszerte hangzik a vae viclis, addig Ducas Mihály görög császár meghatva Géza király nagylelkűsége által, mert az elfogott görögökkel emberségesen bánat arang koronát küld neki elismerése jeléül.

És László, ki az ellenséges indulatu rokon nemzetet, a kunokat először legyőzi nyílt csatákban, aztán fiává fogadja és tejjel mézzel folyó országában a legjobban termő földre letelepíti őket ez által új testvért új, életerő ad nemzetének. És nem hagyja el szeretett népét, őseitől reámaradt örökét még akkor sem, mikor »ősi erényeinek« hírrel eltelve a világ, önkénytelen császári méltósággal kiálják meg.

László szerényen lemond, és a fejedelmek elámulva a legnagyobb vitéznek ez önzetlenségén, őt, egyedül csak őt találják méltónak at kereszties hadak fővezéri méltóságára, mely akkor a világ legmagassabb tisztsége vala.

És Kálmán, a böles, a mély tudományu ferfiu, ki ama babonás korban felvilágosító szellemével századokkal előzte meg korát.

Aztán III. Béla, ki egy szál kardjával menekülve hazájából, a regebeli királyfiak módja szerint, személyes bátorságával, vitézségével szép királyságot és országot szerzett magának.

Vagy milyen foku emberismeret, fenséges lélekerő és »bizalom az erényben« kellett ahhoz, hogy Imre király ellene támadt testvérségenek táborán, a tőle elpártolt harcosok és hűtlen főurak ellenséges, és őt minden pillanatban fegyveres kézzel, harcban megtámadni kész hadseregen át öcsese sátorába menjen.

Tudta, magáról ítélte meg a király, hogy magyar vitéz, bár pártoskodásra hajló lehet, de fegyvertelen embert hazul megtámadni, leölni képtelen; kivált ha még az az ember a törvényes király! S ime nem csalódott az erkölcsi erő — páratlanul az egész világtörténelemben egyetlen emberben ily királyi módon, ily fenségesen megnyilatkozva lábaihoz borulásra kényszerít egy hatalmas tábor, vitéz

hadsereget; sőt a király többet tesz annál, e vitéz hadsereg vitéz fővezérét kézenfogva ki-vezeti, elzáratja... és a hadsereg legyőzve saját igazságerőre; lelkiismerete által meghódol a törvény és igazság előtt, mely most előtte királyának személyében oly magasztosan megtestesült.

Vagy IV. Béla, ki a mikor népét csaknem végkép kiirtották, országát teljesen elpusztítva, ordító, vérszomjas farkasok tanyájává változtatták, a helyett, hogy kétségbeesésében gyáva megsemmisülésben keresett volna menedéket, Istenben helyezett bizalommal, lángoló hazaszeretet által ösztönözve, óriási erőfeszítéssel, és bámulatos értelemmel tíz rövid év alatt nemcsak helyreállította, de felvirágoztatta országát és nemzetét.

Az árpádházi királyokban mintegy megtestesülve látjuk a magyar faj jellemét, és ez természetes is, ők a nemzet testéből való test, lelkéből való lélek valának, szóval magyarok, a magyar faj hibáival és erényeivel mintahogy valamely nemzeti költő egymagában egyesíti nemzetének eszméit, érzelmeit és azoknak közös kifejezést adni.

Nemzetének örömét, reményét, vágyait, bánatát ő fokozottabban, öntudatosabban érzi s éppen ez érzelem teszi őt nemzeti költővé; ugy az Árpádokban éppen nemzeti voltuknál fogva találjuk fel az ősi magyar jeleget, az »ősi erényeket«

Mily különbség az Árpádház kihaltával a köztük és a vegyes házból származó királyok között!

Ez utóbbiak közül csak kettő emelkedik ki, Nagy Lajos és Mátyás, mert csak ez a kettő értette meg a nemzetet. És ezek közül is Lajos nem annyira a nemzet felvirágoztatására törekedett, mint inkább birodalmának nagyobbítására és megszilárdítására. Csak az egyetlen Mátyás volt az, ki azonosította magát a nemzettel sőt a néppel s magyar volt testéről lelkestről, és igaz bölcsességgel belátta, s ki is mondotta, hogy csak dicső és nagy nemzetnek lehet dicső és nagy király!

És ő valóban nagy és dicső király volt az »ősi magyar erénynek« megtestesülése soha fejedelmet népe nagyobb megtisztelésben nem részesíté, mint őt a magyar nemzetet, a mikor egy szívvel és szájjal az »igazságos« mellékevet adta neki.

De kérdem, melyik volt nagyobb, az a

király-é, ki az igazságos nevezetét népétől kiérdemelte, vagy az a nép, a mely imádott királyának számára nem tudott nagyobb dicsőséget kitalálni mintha azt az »ősi erények« legfenségesebbjevel nevezzi meg bebizonyítva ezzel azt is egyuttal, hogy nemes lelke mennyire fogékony ez »ősi erények« iránt.

Nem tudom én melyik volt szebb, melyik dicsőbb, melyik nagyobb, csak áldom az Istenemet, a mért én is magyar vagyok.

Mátyás után megszűntek a királyok magukat a magyar nemzettel azonosítani. Nem voltak többé magyarok, nem voltak egy test, egy lélek a nemzettel a magyarok »ősi erényeinek« nem voltak többé megtestesülei és így ezeket az ősi erényeket egyeseknél találjuk fel, a mint nagy és nemes tettekben nyilvánulnak, ott vannak a Rákócziak, Báthoriak, Zrínyiek, Dobó stb.

És századunkban!

Avagy szükséges-e a nagy napokra, az 1848 és 49-iki időkre rámutatnom? Nem találjuk-e fel az ősi erényeknek mindenikét ragyogóan fenyves példákban.

De alkalomadtán találók-e fel azokat napjainkban is? Csakhogy ma tudomány, a kifejlett szellemi tehetségek kíséretében, melyek nemzetünket egyenlő rangba helyezték a többi nagy nemzetekkel, találók fel azokat.

Bizalom tehát az ősi erényekben, melyek fenntartották népünket ezer éven át. Áldassék érte a magyarok jószágos istene, nem vezett ki fajunkból ez ősi erényeknek egyike sem, és így bizalommal tekinthetünk az új ezer év elé, mert ez ősi erények fel fogják tartani a magyar nemzetet még sok ezer éven át. Amen.

Egy ezredév után.

Hazám, édes hazám, magyarok hazája,
Háromszáz év óta halálhíred jára;
Beh sokszor megszólalt, be sok gúnyt eltűrtél,
Néha jobban fájt az tatárnál, töröknel.
Ha megcsodálták is igaz, vitéz voltod,
Ellenséged sebtén rád veté a foltot;
Hogy a dicsőségből alig egy-egy foszlány,
Maradt meg világul a jövőnek oztán.

Védteél érzékaroddal sehonnan árvát,
De a győzelemnek megadtad az árát;
Idegen rabsága, mások kinja bántott,

szát várakozott imádoztjának ablaka alatt, de semmisen mozdult belől, mintha a ház és kert kihaltak volna.

S midőn másnap is így történt, Ottomár a kétségbeesés kezdte marcangolnizni a M. belőle, ha őt többé nem láthatja »Tovább tovább!« sugta neki egy hang belől, engedett a hívó szónak, csomagolt, s a bérczek hazáját kereste fel. Hogy hova menjen egészen mindegy volt, csak messze, messze innen!

Végre a keleti tenger egy kis furdőjében pihent meg.

Késő este érkezett meg s mindjárt nyugalomra tért. Reggel kavéját a balkonon szolgáltatta fel; a pinczér hozta a kívánt ujságot, Ottomár éppen kényelmesen akart elhelyezkedni egy hintaszékben, midőn hirtelen egy rezgő hangot hallott:

— Jó reggelt!

Felugrott, mintha villamos ütés érte volna, a balkon korlátján kihajolva lenézett és megpillantá Kokó barátunkat; ezüst lánc tartotta őt fozva a balkon korlátján.

Ismét, többször is hangzott a »Jó reggelt« s a szobából lágy női hang viszonzotta szelíden.

— Jó reggelt, kedves Kokóm!

Ottomár szíve feldobogott az örömtől — ez az ő hangja — Annáé, a kedvesé!

— Kokó, Kokó! kiáltott lefelé.

Kokó hallgatódzott. Forgatta fejét mindenfelé s végre hosszas keresés után megtalálta a hívogatót.

— Gazember, gazember! kiáltott.

— Pffu, Koko, kit gyalázol már megint? hallá Ottomár a kedves hangot.

— Cziczuskám — hízelt urnőjének Kokó.

— Anna, cziczuskám!

— Mi bajod van Kokó? — kérdé ajra egy nőies hang.

— Kokó éhes.

— Ugy? Kokó éhes? Czukrot hozzak talán?

— Czukrot, czukrot, hurrah! rikácsolt Kokó meglepődve.

Hőfehér kart látott, a bő ujj felcsuszott, s Ottomár látta, a mint az imádozt a papagájnak egy darab czukrot nyujt.

— Mit mondasz kedves kis papagály? — kérdé.

— Czukrot, czukrot, hurrah! — felelé Kokó.

— Nem azt, Kokó, mit mond egy kedves kis papagály?

— Gazember, gazember!

Anna nevetett. Köszönöm.

De Kokó ma mindég a »Gazembert« hangoztatta s a mellett oly hamisan nézett fel Ottomárra, hogy ez hangosan nevetni kezdett.

Anna meglepetve lépett a balkon korlátjához, s a nevetés eredetét kutatta. Égő pir öntötte el arcát, midőn Ottomárt megpillantotta.

— Ezt nevezem aztán szerencsének, nagysád, tanács és czél nélkül menni a világba s az első emeleten önt látni!

— Mióta van itt? — kérdé Anna, hogy zavarát valamivel elrejtse.

— Tegnap este érkeztem. Ugy vélem, hogy kellemetlen önnek, ha itt beszélgetünk. Elvégezte már reggeli sétáját?

— Nem, akar velem jönni?

— Ha megengedi, nagyon szívesen!
— Jó, tíz perc múlva lent leszek a kijártnál.

Még egy futólagos fejbőlintás s arra eltűnt a szobában. Ottomár is visszavonult a balkonról, hogy sétához öltözzék. Hirtelen hallotta Kokót. Elfoglalva, elfoglalva! Hogy láthassa, kinek a helyét irigyi Kokó, kinézett s nem kis borzadálylyal látta az ősz öreg urat, kinek kíséretében szokott imádoztja megjeleni. Egy szolgálta takarta be meleg takaróval. Az öreg ur nagyon szenvedőnek látszott; szerencse — gondolá Ottomár — különben részt venne a reggeli sétában.

De hirtelen elszégyelte magát. Ki is lehetne az öreg ur, mint Anna atyja?

— Anna, hol vagy, hol vagy, kiáltotta Kokó, s elriasztotta Ottomár gondolatait. Talán már várja is Anna? Lenézett. Csakugyan ott állt s Kokóra kacscintott.

Pár ugrással leért Ottomár a lépcsőkön s pár pillanattal később Annával sétált a tengerparton.

Az öreg ur, az őszhaju, a mint Ottomár belyesen gondolta, Annának atyja volt. Ottomár az első séta után bemutatta magát s minden idejét Anna és atyjának társaságában töltötte. Az öreg ur idült csuzos bántalmi miatt a sétákban később sem vehetett részt s így a fiatalok egyedül sétáltak, aztán elmentek az öreg Werner szobájába s a nap hátralevő részét együtt töltötték el.

Tizenégy nap mult így el. Ottomár és Anna ismét reggeli sétájukról tértek haza. A szobát üresen találtak. Werner ur kivitette magát a tengerpartra. Csak Kokó maardt ott-hon. Szomoruan ült egy sarokban, betegnek

Könyörögtél érte s rád verték a láncot . . .
Földöntő koldus itt fiaddal nőtt fel
És szit reánk lángot s dobál sárral, kővel;
Az igazat, jót a sors szanaszét hányta . . .
Beh megfogott Isten rettenetes átka!

Sulyosabbnál sulyosb csapásokat értél,
Annyi erény árán sok százados vétér,
Pártviszályok ölte, gyenge mikor voltál
S állt szerte kifosztva pap nélkül az oltár;
Vágytál rangra, névre szabadságod vesztén
S idegen rongy tarkált deli fiad testén,
Csak nagy későn serkent fel benned mi ősi . . .
Szomorú is, jó is multadon időzni.

Uj világot gyújtott utadon e század,
Láttad, mire juthatsz, mikor a vér lázad.
Láttad, hogy ész ellen erőszak hiában:
Béko is megolvad lobogó lángjában . . .
Megtörtél kardod, mely a futót szelte,
Hogy emelhesd oltárt tudományok szerte —
És a világ bámúl, hogy a sok száz évet
Az se csupán egy-két évtizeddel méréd.

A munkához fogtál férfi-komolysággal
S már veled a szomszéd mérközni sem átal,
Véső, eset, toll is alig tegnap óta
Halhatatlan sorba fel nevedet rőtta;
Dübörg a föld méhe, kincseit kitarja —
Robansz, mint a sikon a Tisza vad árja,
A munkátlant, renyhét, vesztébe sodorván . . .
Ez az igaz élet csendes idők sorján.

Előre magyarság! Im, nyitva a pálya,
Vesszen, ki a harcot itt is meg nem állja.
Győztesnek eleddig babér mindig termett,
Csak a tehetetlent gáncsolja a gyermek,
Csak a beteg rémül bagolyhuhogáson,
Tegéd a nagy világ munkában hadd lásson,
Mert a ki úgy küzdött át egy ezredévet,
Diadalra kelt az, csak azé az élet!

Kulosár Endre.

Még egy szó a városháza építé séhez.

Debreczen, decz. 31.

A »Debreczeni Ellenőr« 300-ik számában bemutatja az új városháza rajzát, s mi nagyon természetes, azt magyarázó szöveggel látja el; a szöveg írója mintegy válaszolja elejétől fogva az új városháza építésének tárgya-

érezte magát, mert magára hagyták. Midőn a fiatalok a szobába léptek, örömmel repült elő s Anna vállára szállt.

— Cziczuskám, cziczuskám! kiáltott.

— Ki a te cziczuskád, Kokó? — kérde Ottomár.

— Anna, Anna! — kiáltott Kokó.

Anna nevetett. Ottomár pedig Kokó tollait simogatta és suttogta: »Te szerencsés!« Egő pir öntötte el Anna orezáit; zavarodva sütötte le szemét, érezte, hogy Ottomár szemei égve szegeződnek rája s megremegett.

— Igaz, a mit Kokó mond? kérde Ottomár, Anna kezét megragadva.

— Vagy van még szívében hely?

— Elloglalva — kiáltott Kokó.

De Ottomár nem busult. A tekintet, mely Anna szemeiből sugárzott feléje, meggyőzte, hogy Kokó nem mond igazat. Szeliden vonta magához szerelmesét és halk csókot lehelt fehér homlokára.

— Gazember, gazember! — kiáltott Kokó feladva. Anna azonban megfenyegette. »Pfiu, Kokó, megint csufolódol — szól hozzá kedveskedő hangon. »Hogy hívják cziczuskámat?« Megtanítottalak már rá! Mondjad csak ennek az urnak: tehát, hogy hívják cziczuskámat?«

— Ottomárom, Ottomárom! rikácsolá Kokó engedelmesen.

Öröm csillámlott fel Ottomár szemeiben Boldogan karolta át Annát, ki keblére borult Kokó réműve szállt le Anna válláról az asztalra s kis ideig bámulta a boldog párt. Majd hirtelen így kiáltott fel, mintha tudná mi történt: »Anna! Ottomárom, hurráh!«
(Vége.)

gyalási menetét, és ez hiv fel bennünket arra, hogy rá mutassunk az elkövetett hibákra, melyek okvetlenül megfogják magukat bosszulni.

A közgyűlés elhatározta, hogy 230,000 frtig belemegy az építkezésbe, s a pályázat hirdetését elrendelte h. főmérnök ur javaslatára a legjobbnak talált két tervre 300—300 frt. jutalom díj tüzetett ki, és hogy az elfogadott terv készítője fog az építésre felügyelni most utólag már látjuk több mint 13,000, forintért.

Ezen actusba már magában megtörtént a hiba, ugyan is, azért a 300 forint díjért egy nevesebb műépítész sem fog vállalkozni terv készítésre, nézzük meg az általunk helyesen vagy nem helyesen pacfong városnak csufolt Nagyváradot, ott is új városházát építenek; ki tűz a város három jutalom díjjal, az elsőnek 3000 frt, a másodiknak 2000 frt, a harmadiknak 1000 frtot megmondja az épületnek nem szabad 350,000 frtnál többbe kerülni, mert a melyik többbe kerülne, annak terve figyelembe nem részesül, tehát a pályázatokhoz költségvetést is kell beterjeszteni, — ezt a pályázatot értjük.

Ott csupán csak a költségvetés keretén belül lehet rokonszenvezni, vagy ellenszenvezni, nyílt kártyával játszik, minden pályázó, a meghatározott összegig tervez, tovább nem. Nálunk pedig mi történt? A város pályázatot nyit 230,000 frtig, legelőbb megártják ezt a keretet s költségvetést is terjesztenek be. — Ajánlatot elfogadásra olyan terv is, mely mellett költségvetés nincsen, mely a felhívott műépítészek véleményét sem nyerte meg egyh ngulag s mely mint most kisült legkevesebb 315000 frtba kerül a városnak.

Eltételezve attól, hogy miután a felhívott építészek nem tudtak megegyezésre jutni az Adriányi Havranek és Gerster féle tervek elsősege felett, helyes volt-e, hogy a h. főmérnök ur, mint h a r m a d i k m ű é p i j é s z lépett sorompóba döntönek, mely eljárása bizonyára mindenkor s minden tekintetben kihívja a bíralatot: azt kérdjük, nem követett-e el a közgyűlés hibát, midőn 230000 frtban megállapított tervek ellenében 315000 frtos tervet fogad el; nem az lett volna itt a teendő? új pályázatot hirdetni 315000 vagy 350000 frt erejéig, — mert ennyibe bele fog kerülni a toldozás — akkor láttuk volna meg, milyen tervek fognak beérkezni, de így 230000 frtos tervekkel szemben elfogadni, még a műépítészek egyhangú véleményével sem találkozó 315000 frtos tevet, ha nem neveltségre, de legalább is szőgyenre mutat.

Nem rajongunk a Gerster féle tervért sem, de hogy egy német stílusú német lovag vadász kastélyát beültessük a millennium dícsőségére Debreczen közepébe, hátt ehez csak magas tetejű kalap szükséges.

De gazdasági szempontból sem kívánatos az ilyesféle építkezés. Nézzük meg a városháza alját, vizes, ezen ugyan, — mint egy cikkben olvassuk — ezementtel akarok segíteni, akkor essünk kétségbe a műépítészek gondolkozása felett, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a hol ezementtel, vagy asphalttal szorítják be a vizet a falba, az helyet kér magának, ha földszinti az épület a plafonon, az emeleten és nézzük meg a boltokat, telve vannak vastag falakkal, oszlopokkal, zeg-zugokkal, melyek miatt a bolt olyan kicsinynyé lett, hogy p. o. akár a Tóth, akár a Szentkirályi, akár a Zádor boltjába, mint legnagyobbakba bemegyén hat ember, már akkor alig fér el egymástól, holott mindegyikéből rendes mélyedéssel két bolt telnék ki s a többiek is így lévén beosztva, nagyon természetes, hogy ennek megfelelő árat is kapunk érte; holott a városháza aljának, mint az füzetre nézve is legjobb helyen fekvőnek rendes beosztással legalább 30000 frtot kellene jövedelmezni, a mostani 13000 frt helyett.

A sürgős építkezés indokoltatik először a hivatali helyek szűk voltával, mit távolról sem tagadunk és másodsor — a mi legfőbb indokul hozatik fel — a millennium megőrkítésével.

Kétségtelenül igaz, hogy jobb volna egy kissé kényelmesebb hely a hivatalnokoknak, hogy ha már állásukhoz méltó fizetést nem

kapnak, legalább lenne elég hely hol nyugodtsan dolgozzanak; de már a millennium emléke bizonyára nem kívánja meg, és nem is hozzánk méltó, hogy a város legszebb épületét a millennium emlékeért elpuffentsük, legalább óhajjuk, hogy egy ilyen ne emlékeztessen bennünket a millenniumra.

Vegyük számítás alá egy új terv alapján — bizony mi nem bánjuk, ha Adriányiék nyelik is meg — egy új városháza építését, azt hisszük, a mérnöki hivatal is igazat ad nekünk, hogy egy talapatától kezdve egészen új épület □ méterje — két emeletes épületei érte — nálunk 80—85 frtba kerül, de m diszes épületet akarunk és 100 frtot számítunk ölenként, számítsa ki a mérnöki hivatal és meg fog győződni róla, hogy az egész új épület nem kerül többé, mint a czélba vett toldozás — foldozás.

Az a kinyilatkozása az elől hivatot cikk írójának hogy most a miniszter ő nagyméltósága fog dönteni az Adriányi-féle terv javára, s megkezdődhetik az építkezés, ez lehet a cikk írójának boldogító k-egyes óhajtása, de a közgyűlésnek még a tizenkettedik órában is fent van tartva az a joga, hogy magának jobb meggyőződést szerezzen, s a szerint döntsön.

Az új év küszöbén.

— Elmékedés. —

Debreczen, 1895. decz. 31.

Mikor e sorok napvilágra jönnek, beköszön az ezredik év. Az időt maga a természet osztotta rovásokra: az nem gyarló ember gyarló műve. A nappal és éjjel, a hold megújodása a hideg és meleg, a vetés és az aratás a természet bölcs alkotása mind megannyi intő és figyelmeztető utmutatói a gyarló embernek, hogy tudják, miszerint: »Ars est longa, sed vita brevis.«

Minden évnek a leforgása a végtelenség nagy motólla kerekén, jelző tábla a halandó emberre nézve, hogy siess, munkálkodjál, hass, alkoss, mert az élet rövid.

Egy ily ezerszeres nagy mutató tábla és mesgye széléhez jutunk most mi magyarok: elerjű: hazánk ezredik születésének napját.

A jövőt a Mindenható nagy bölcsen elzárta előlünk, betakarván azt egy átláthatlan fátyollal.

Mit rejt a jövő ezredév méhében, ki tudja, ki mondhatja meg? Szebb, jobb, boldogabb korszakot-e, avagy szomorú idöket, gyászos napokat? A felvirágzás korát-e, avagy a trespedés epocháját?

Felemelkedünk-e a boldogulás, a gyarapodás, a jólét magaslátára, avagy lehullunk a megsemmisülés porába, szárnyszegetten, a lehetetlenségre kárhóztatva? Ha föllebbenthetők a jövő takaró fátylát, vajon örömrépeve borulnánk-e a Mindenható elé, avagy porba roskadnánk, siratva gyászos multunkat? Ki tudja, ki mondhatja meg?

Van azonban egy pont az erkölcs világában, a hol ok és okozat egymásba folyik egymásba kapcsolódik, mint a fogas kerekék fogai: azok a multé, az okozat a jövőé.

Egy nemzet, a mely a multban mindent megtett, hogy felvirágozzon, hogy szabadságát, hitét megóvja: az ily nemzet sorsa, a boldogulás sorsa. Egy nemzet, mely vért és életet áldozott nyelveért, őseitől örökölt alkotmányáért, egy nemzet, mely gyászba borul apostolainak rava alánál és megkoszoruzza bajnokait; egy nemzet, melynek iskolás gyermekei és roska-tag vénei, ifjai és leányai, papjai és tanítói fegyvert fognak szabadságáért: az ily nemzet sorsa, a boldogulás sorsa, az ily nemzet csak szebb, jobb napoknak nézhet elébe és nincs oka kételkedni, félni és remegni jövője miatt,

Adja is az ég, hogy e második ezredév szebb, jobb, boldogabb, szerencsésebb legyen az elsőnél. Az ég áldása e nemzetre, annak koronás királyára és minden jó magyarra! Boldog új évet!

Kuthi Zsigmond.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma az új év miatt január hó 2-án jelenik meg.

B. U. É. K.

Olvasóinknak, előfizetőinknek, dolgozó társainknak, a függetlenségi és '48-as párt vezetőinek, közvitézéinek és magyar hazánk minden hű fiának boldog új évet kívánunk.

A »Debreczen« szerkesztősége.

* **Uj évi istenítiszteletek.** Az új év első reggelén az ev. ref. templomokban az istenítiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban Némethy Lajos lelkész, kistemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, az ispotály templomban Kiss Albert lelkész, a Kossuth-utcai templomban Dr. Nagy Zsigmond. főiskolai tanár felszentelt lelkész. Az ágost. hitv. ev. templomban új év napján d. e. 10 órakor Materny Lajos lelkész tart istenítiszteletet.

* **Pegyelemi eljárás egy fősolgabíró ellen.** A »Debreczen« adta hírül, először, hogy Kiss Elek biharmegyei fősolgabíró ellen, ki 24 évig volt a bihari szabadelvű pártnak talpnyalója, több rendbeli visszaélések, hivatali erőszakos eljárás és brutalitások miatt pegyelemi eljárást indítottak. Most végre megkapta megérdemelt jutalmát a fősolgabíró ur, még a saját pártja is ellene fordult a tegnapi Nagyváradon lefolyt általános megyei tisztújításon, és nagy szavazattöbbséggel kibuktatták a bihari járás fősolgabírói állásából. Egyszersmind az is határozatba ment, hogy a fősolgabíró ügyét kiadják Papp János biharmegyei tisztí főügyésznek, hogy tegyen véleményes javaslatot, hogy Kiss Elek felfüggesztése-e állásától, vagy nem.

* **Az új ezredév üdvözlése.** Ma éjjel tizenkét órakor fejezzük be az első ezredévet, melyet a Kárpátok bérczeivel körülövezett, édes hazánkban, Magyarországon töltünk. Midőn álomba bajlanánk az év utolsó napján fejünket, megkondulnak városunk összes harangjai, s felőráig zugva üdvözlük az új év, az új ezredév első hajnalát. A harangok zugásába imavegyül, a hálás, az istenfélő magyar nemzetnek háláimája. Megcsendül a dal, a magyar ember legszebb imádsága, melybe a költő az ezerév dicségét zengi, de egyszersmind figyelmezteti a honfiakat azon kötelességekre, melyekkel a hazának tartoznak. Isten szabad ege alatt csendül meg az éjszaka a »Hazádnak rendületlenül légy híve oh! magyar.« Ma éjjel, az ezredik év hajnalát hirdető hangzugás elhangzása után a debreczeni, összes dalárdák zendítik rá a nagy templom terraszán a »Szózat«-ot.

Figaróék mulatsága. A január hó 19-iki fodrász bál rendező bizottságában lázasan folyik a munka; készülnek mindenképp arra, hogy az ott megjelent hölgyeket mentől kellemesebb meglepetésekben részesítse. Erre nevezte már elkészültek a remek kivitelű tánczrendek, a melyek a Dávidházi műkönyvkötő intézetében készültek, és más meglepetésekre nézve is megérkeztek már a megrendelt tárgyak. Szóval minden tekintetben folyik a munka lázasan, bármely fodrász üzletben for-

daljon meg az ember, nem hallani figaróinktól mást, mint hogy honnan jön majd össze az a sok piros pozsgás jó tánczosné, annak a sok fiatal embernek, ami ez alkalommal a fodrász bálon jelen lesz. De azt hiszük, jut tánczosné elég, mert min az előjelekből és készülődésekből látszik, lesz ott sok szép hölgy jelen, akik igen jól fognak mulatni, mert a rendező bizottság erre nézve minden lehetőséget elkövet.

Sertésszállítási tilalom. A földművelésügyi m. kir. miniszter 103498 sz. a. ma érkezett táviratában az osztrák belügyminiszter sertéseknek Debreczenből Bécsbe szabad vásárra továbbá Laibachba és Grácba szállítását ismét megtiltotta.

Tisztújítás Biharmegyében (Nagyvárad, decz. 30.) Biharmegye ma tartotta Beöthy László főispán elnökele alatt tisztújító közgyűlést. A megyebizottsági tagok teljes számban jelentek meg. Ott voltak: Beöthy Agernon, Tisza István, Markovits Kálmán, Telegdi Lajos, Aczél Szilviusz, Véghő Gellér országgyűlési képviselők, Noga Ill püspök Goldis vikárius. A városban tegnap óta élénk mozgalom uralkodik, a megyeház fel van lobozva. A közgyűlést Beöthy nyitotta meg reményét fejezve ki, hogy a bizottság oly tisztikart választ, mely híven és lelkiismeretesen fogja szolgálni a megye ügyeit. Az élénk eljenzés után Szunyogh Péter alispán bucsuzott el úgy a saját, mint tisztársai nevében, köszönetet mondva az eddigi bizalomért. Ez után a főispán megalakította a szavazatszedő bizottságot. A választást megnyitván, a közgyűlés egyhangulag Szunyogh Pétert választotta alispánul, ki meghatva mondott köszönetet a bizalomért, az esküt azonnal letette, mire lelkesült eljenzéssel üdvözölte a közgyűlést, valamint a főispán is. Megválasztottak főjegyzőül egyhangulag Papp János. főügyészül: Tóth Dezső, és árvaszéki elnökül Ferdényi Kálmán, főpénztárosul Czifra Gerő, aljegyzőkül: Lovassy Andor, Báranyi Andras, Keszthelyi Zoltán, Fráter Andras és Balogh E. Emer, alügyészekül Király Viktor és Walner Ödön, árvaszéki helyettes elnökké Hranyczki Károly, ülnökké Fráter Kálmán, Fényes Aurél, Jeczák István, Udvarhelyi Béla, Puskás Lajos, Jeczák Ignác, Nagy Lajos, Tóth Albert, alpénztárnokul. Mózes Imre, Fűredi László, mindannyi egyhangulag. A központi fősolgabírói állás betöltésénél szavazást rendelt el a főispán. Szótöbbséggel megválasztották: Berczy Imrét az eddigi Kiss Elek ellen egyhangulag választották meg fősolgabírákká az eddigieket: a szalasi járásba Witserschtz János, az élecsi járásba dr. Miskolczy Ferencz, a mezőkeresztesi járásba. Bölöny György. A biharmegyei járás fősolgabírájaul, hol éveken át Vattay Géza volt fősolgabíró, szótöbbséggel megválasztották Szatmári Király Andort. Egyhangulag választották meg, Beliczey Sándor Belényes, Morvai Tihamér Margitta, Fráter Barnabás Derecske, Kovásznay Marczel Székelyhid. Nagy Márton N., Szalonta, Eder Géza Beel.

Dr. Benedek János városunk szülöttje. s lapunknak már régóta kedvelt, kitünő munkatársa, kitől mai számunkban is gyönyörű költeményt vesz az olvasó, tegnap a budapesti egyetememen az ügyvédi vizsgát kitünő sikerrel letette. A legifjabb ügyvéd már legközelebb Debreczenbe jön, itt letelepszik és ügyvédi irodát nyit.

* **Lapunk kiadói** értesítik a t. közönséget, hogy a telefon hálózatba, külön állomással mai napon beléptek.

* **A »Debreczeni Híradó« megszünt.** A »Debreczeni Híradó« politikai hetilap 13 évi fennállása után a mai számával megszünt. A hajdan oly kedves lap, melynek egyes számain csak úgy kapkodtak a benne levő kitünő cikkek miatt, tehát nincs többé. Eredetiségénél fogva nagyon pártolta eleitől kezdve egész a legújabb időkig az olvasó közönség e lapot, melynek Hajas Mátyás és Tippan Tóbiás kaczagiató, ötletes levelei képezték fő vonzóerejét. A »Debreczeni Híradó« 1883. év folyamán indult meg Szombathy János szerkesztésében, ő szerkesztette egész 1886. augusztus 1-ig, a mikor Vadon Sándor ügyvéd és Erdélyi István lettek a lap

szellemi vezetői. A lap fénykorát ekkor élte. Ezek szerkesztették a Híradót egész 1891. április 1-ig, a mikor újra Szombathy János lett a lap szerkesztője, ki megtartotta ezen

állását egész 1892. január 1-ig, a mikor a »Nemzeti párt« vette meg a lapot, mely első párt még két évig adta ki a lapot, mely első évében Kőrösi Kálmán ügyvéd, második évében pedig Ballay Béla ügyvédjelölt felelős szerkesztésében jelent meg egész a mai napig. A lap kiadója, egyszersmind 1894. január 1-ig laptulajdonosa is, megjelenésétől kezdve 1895. január 1-ig Otrókocsi Végh János volt, a folyó évben pedig mint kiadó Erdélyi István szerepelt. Megjelenésétől kezdve 1891. április 1-ig Kutasi Imre könyvnyomdájában nyomtatott a Híradó, ez időtől fogva pedig 1895. okt. 1-ig a »Debreczen« könyvnyomdája, az utóbbi három hónap alatt pedig Hoffmann és társa — nyomdája nyomták a lapot, a midőn a mai nappá megszüntetik a lapot, a »Nemzeti párt« azon ígéretet teszi, hogy a »Debreczeni Híradó« egykor még, mint politikai napilap fog újra a közönség elé lépni.

* **A főispán és polgármester üdvözlése.** A főispán és polgármester szokott újví üdvözlési holnap nagyobb ünnepélyességgel mennek végbe. D. e. a városi tanács összes tagjai Vértessy István főjegyző vezetésével alatt tisztelegnek Simonffy Imre polgármesterrel. Az üdvözlő beszédet Vértessy István főjegyző mondja Innen a városi tanács Simonffy polgármesterrel gr. Dégenfeld főispán üdvözlésére megy. A főispánnal az üdvözlő beszédet Simonffy Imre polgármester tartja. A megyei tisztikar is tisztelegni fog a főispánnal, kit a tisztikar nevében Rásó Gyula kir. tanácsos alispán fog üdvözölni.

Előmunkalati engedély. A kereskedelemügyi miniszter nagyságos Szaploneczay Miklós kir. tanácsosnak országgyűlési képviselőnek, Maramaros Szigeti lakosnak a m. kir. államvasutak, Maramaros-Huszt állomásától — Iza, Keselymező — Lipce — Herincse — Maramaros Berczna — Alsó-Bisztra, Vuicskó-Mező — Öskörmezőig esetleg innen folytatól Szolyva — Polyánka Felső-Bisztra — Toronya — és Prisztóp irányában az ország határáig Lengyelországi Dolinaiig — valamint az előbbi vonattal Lipce-énél kizárólóg Lipce — Polyána érintésével Dolinai gróf Teleky Samuel uradalmáig innen esetleg tovább Bronyka — Kusnicza — Kereczke — Roszds — Duszina Sztrójna (Malmoš) Szolyva — Hársfalváig vezetendő gőz mozdonyu helyi érdekű vasut vonalra az előmunkalati engedélyt egy évre megadta.

x **Alföldy Károly** táncziskolájában a 2-ik tanfolyam 1894. jan. 1-én veszi kezdetét, beiratások elfogadtatnak mai naptól lakásán.

Táviratok,

Utczai harc áldozatai.

Székesfehérvár, decz. 31. (A Debreczen ered. táv.) Székesfehérvárt karácsony éjjelén véres összeütközés volt a katonaság között. Huszonhatan fekszenek az ottani katonakórházban, s azok közül ma négy a kapott sebek következtében meghalt. — A kórházban fekvő sebesültek közül huszonhatot állítanak a hadbírószág elé. A négy utánust holnap temetik. A sebesültek kihallgatását folytatják.

Hohenlohe Berlinben.

Budapest decz. 31. (A Debreczen eredeti táv.) Hohenlohe herczeg, a német birodalom kancellárja ma este érkezik Berlinbe, s holnap tesz jelentést II. Vilmosnak bécsi látogatásának eredményéről.

Dulánszky püspök haldoklik.

Budapest, decz. 31. (A »Debreczen« eredeti táv.) Dulánszky pécsi püspök egészségi állapota tegnap este a legrosszabbra fordult. Ma délután az orvosok le is mondták róla. A katasztrófa bekövetkezése órák kérdése már csak.

Közgazdaság.**Kőbányai sertés-piac.**

Deczeber 30.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első reudn Óreg nehéz (páronkint —400 kilgron feldli sulyban) 49—50—krig. 2. Óreg közép (páronkint 300—400 kilgron feldli sulyban) 53—54 krig. 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kilgron feldli sulyban) 53—54—krig. 4. Fialat közép páronkint 251—320 kilgr. sulyban 50—51—krig. 5. Fiala könnyű (páronkint 250 kilgrig terjedő sulyban) ——. —krig. 11. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilgron feldli sulyban) 47.—48 krig. 7. Közép (páronkint 200—280 kilgr. sulyban) 44—krig. 8. Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 46.—krig. — III Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 200 kilgron feldli sulyban) 49—50—krig. 10. Közép (páronkint 220—260 kgr. sulyban) 46—47—krig. 11. Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 45—46 krig. Sertés létszám 1895. évi decz 26-27. napján volt készletben 19984 db. 1895 év decz 28-tól decz. 29-ig napján felhajtott 1840 darab. 1895 évi decz. 28—29-ik. napján elszállított 230 drb. 1895 évi decz. hó 30-ik. napjára maradt készletbe 21,894 drb éhizott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

CSARNOK.**A királyi tanácsosék.**

— Regény. — 3.

Irtá: **Vértesy Arnold.**

(Folytatás.)

Csak az a szép leány büszke, mintha neki nem volna elég még egy Agasházy sem s mintha még nagyobb szerencsét várna. Valjon mit? Hajnóczyné csodálkozva tekintett leányára.

Épen a második négyeshez akartak kezdeni s Agasházy Miklós karját nyújtotta Saroltának, hogy a kolonba áljának, persze a maguk kis kolonjába, melyet a többi bugriséktől elkülönítettek, mikor az urak dohányzó szobájából bejön egész arczából kikelve a királyi tanácsos ur.

Rendesen piros arca most csaknem szederjes kidülledt s z e m e i csaknem hülye tekintettel merednek előre, ajka felig nyitva s a nagyságos asszonynak úgy rémlik, mintha tántorogna.

Az első pillanatban azt hiszi ő nagysága, hogy talán sokat ivott, a mi egyáltalán nem tartozott volna a ritkaságok közé, nagyon barátságos természetű uri ember lévén. De ezuttal alig ivott valamit, csak az ijedség változtatta így meg arczát. Kezében egy távirati sürgönyt szorongat, melyet oda tart feleségének:

— Olvasd. Milyen csapás! Istenem, ki hitte volna?

Valóban ki hitte volna, hogy a püspök ur, aki oly erős, egészséges ember volt, hogy még tizenöt évi is élhelhetett volna (bár csak huszonötig), ilyen hirtelen, ilyen váratlan meghaljon?

Hiszen még a mult héten járt nála a királyi tanácsos ur s akkor még semmi baja sem volt, csak bosszankodott, hogy már megint pénz kell.

— Hát eszitek ti azt a pénzt vagy mi? A Dárius kincse sem volna nektek elég.

Hanem aztán kissé kiengesztelődött, még tréfálgatott is, kérdezősködött Saroltáról, mikor megy férjhez s azzal becátotta el Gábor ücscsét:

— Na gyere el a jövő héten. És most? Szentséges Isten, mi lesz most?

De a mit gondol, azt nem meri kimondani, csak nyitott szájjal, rémült bamba arcz-csal szóltan állott a királyi tanácsos. Nem ő feleségének, de saját magának sem tudna most tanácsot adni.

Neje azonban nem veszté el annyira lélekjelenlétét. Sejté ugyan, hogy ez a halál mindenkép nagyon gyászos eset a családra nézve, mert mennél tovább el a kegyelmes nagybácsi, annál jobban támogathatja rokonait: egy püspök azonban, a kinek négyszázezer forint az évi jövedelme, nem hallhat meg úgy, hogy ne gondoskodják halála után is a roko-

nairól. Bele kell tehát nyugodni abba, mit az Isten végzett.

Csak ne épen most érkezett volna ez a gyászos hír. Vagy a családapa, a kinek leányára is gondolni kellett volna, birt volna annyi belátással, annyi gyöngédséggel, hogy zsebébe teszi a sürgönyt és nem szól holnap reggelig. A halottnak, Isten nyugosztalja, ugyis mindegy, de nekik nem mindegy, hogy most itt kell hagyni a táncztermet, mikor minden a legjobb kerékvágásban ment, mikor Sarolta oly elragadó ebben a béli öltözetében, a milyen még soha sem volt s mikor már csak egy hajszálon függ, hogy Agasházy Miklós nyilatkozzék.

De fájdalom nem maradhatnak. Ez után a gyászhir után, mely most már köztudomásra jutott, egy perczig sem maradhatnak tovább.

Mely sajnálkozások, minden oldalról fölhangozó részvét nyilatkozatok, kézzorongatások s gyöngéd barátnői ölelések között eltávoztak tehát a teremből. A válszalagos rendezők mint valami fejedelmi diszörség néma tisztelettel lekiérik őket a lépcsőn.

Agasházy Miklós is lemegyen velük, karon vezetve a szép Saroltát; de természetes, ilyen helyzetben szó sem lehet a nyilatkozatról. Mennyi idő fog elmúlni, míg ismét elérkezik ez a kedvező pillanat. Ő nagysága anyai szive aggodalmakkal telik meg. A gyászruha nagyon rosszul illik Saroltának, egészen megcsunytja.

Es a férfiak olyan állhatatlanok. Ilyen aggodalmak között haladt le a lépcsőn ő nagysága, míg a királyi tanácsos ur buszan döcögö mellett, nagyokat fújva s egyre törülgetve izzadó homlokát, pedig itt már-ugyan csak hideg van.

Legjobban szeretne gyalog haza menni. Olyan kábult, olyan zavaros a feje. De a felesége miatt nem mer szólni. No csak haza érjenek, ottthon majd hideg vizes borogatást rak a fejére. Valami olyan mintha nyomná ott bent az agyveljét, valami tompa fájdalom vagy mi, Nagy baj ez a püspök bácsi halála . . . nagy baj . . .

De gondolatai nem mennek tovább, csak az azt ismétli megában minden lépcsőnél, a mint lefelé megy.

— Nagy baj . . . nagy baj.

S valami tompa aggasztó érzés szorongatja. Hátha ő is egyszerre . . . nem tudható, a halál jöhet egy szempillantás alatt. Nagy kövér teste megremeg. Nem szeretne meghalni.

De azután más aggodalmak tolnak agyára, zavarosan, homályosan.

A pénz forrása bedugult, az a bő forrás, melyből mindig dusan bugyogott s bamba remegéssel keresi a megszorult ember az újforrást, de csak úgy, mintha mindent álmodná. Mintha mindez csak nehéz, fojtogató álom volna.

S ott áll habozva, zavaros tekintettel a kocsii mellett, melybe neje és leánya már beültek. Egyszerre elérzékenyül s oly meghatottan szorongatja a körülötte álló fiatal emberek kezét, különösen az Agasházy Miklósét, mintha örökre bucsút akarna venni.

Végre bedugják őt is a kocsiba s a kocsii elrobbog. Agasházy Miklós és a többiek viszsza mennek a tánczterembe, csak az egyik a rendező ifjak közül marad kissé hátrább s a nélkül hogy valaki észrevette volna, fölvesz a földről egy elejtett kis virágot, mely a szép leány hajából hullt ki, mikor a kocsiba ült.

Eztán vissza sem tér többé a tánczterembe, csak a ruhatárban, a hol fölveszi téli kabátját s hazamegy.

— Ilyen korán? — kérdezi meglepetve az édes anyja.

— A fejem fáj, — szölt a fiatal ember kissé elpirulva, — hát inkább lefekszem, holnap úgy is sok dolgunk lesz a maiomban.

III.
Mikor haza jöttek a fényes temetésről, a hol az összes Hajnóciak megjelentek, az igaziak és a nem igaziak, az ősi nemzetség s e szegény harangozó rokonsága, mert egy püspököt illendő, hogy mindnyájan meggyászolják, nagyon elkeseredve érkeztek Vámosra a királyi tanácsosék.

Nem azért mintha a temetés pompáján csorba esett volna, az oly egyszerű volt, a milyen csak ily magas állásu egyházi férfinak lehet.

(Folyt. köv.)

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 79. Páratlan bérlet 76.

Szerdán, 1896. Január 1-én:

Uj évi allegória.

(Rendező: Hevessi.)

I. Az ó év eltűnése! II. Az új év születése!
III. Honfoglalás. (Munkácsi festménye után.)
IV. Éjen a király! V. Hit! Remény! Szeretet! Áldás! Béke!

Ezt követi:

Dobó Katicza.

Történelmi színmű 3 felv. (Rend.: Hevessy.)

Nyilttér.

1896

Boldog újévet

kiván

jóbarátainak és ismerőseinek

Deutsch Ignác

főtér.

1896.

Boldog újévet

kivánok

összes t. vevőimnek

Tisztelettel

NEUMANN M

férfi ruha üzlete Debreczen.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint sima, csikos, koczkázott, mintázottak, damaszt s. t. b. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s a t. postabér és vámentesen a házhoz szállítva mintákat posra fordultával küld: Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyár Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Ujdonságok

ablakfüggönyökből

fehér és eréme

csipkefüggönyök

vagy színesen megfestett és legizlésebb motívumokkal

aplikált

Storok

gyapju, genília s Selyem függönyök

állnak a t. közönség rendelkezésére,

Kardos Lászlónál

Kossuth-utca.

Zádor Lajos

női divat-üzlete
a városház épületében.

A városháza építése következtében nagy arányu

alkalmi eladást

rendezek

leszállított áruk

mellett, régebbi árucikkek u. m.

felöltők, gyermek ruhák,

blusok,

selyem és gyapju szöveteket
bámulatatos olcsó áron hozom
forgalomba.

Továbbá a legújabb divatu

felöltőket, bundákat, szőrmeárukat,

és más kész cikkeket, nemkülönben se-
iyem, gyapju és divatszöveteket a beszerzési
áron alól is, kiárusítom.

Ezen kedvező alkalomra a n. jé. kö-
zönség bőséges figyelmét felhívom és meg-
jegyzem, hogy eladásra csakis a czég jó
híréhez méltó anyagok kerülnek.

Bor és szeszes italok eladása

leszállított áron.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel ezennel tudatni, miszerint azon borüzletet, melyet éveken át, a Piacz-utca 1903. számú ház alatti helyiségben folytattam, utódom Weisz Zsigmond rövid hónapok multával megbukván, a csódtömeg intézőitől ismét visszavettem s a bor és szeszes italok

**kismértékben és nagybani kiárusítását a
leszállított áruk**

fentartása mellett tovább folytatom, esetleg ezen borüzletet felszerelésével és ital készleteivel együtt, vagy ez utóbbiak nélkül is egészben eladom.

A fogyasztó közönségnek irányomban előbb is tanúsított nagyrabecsült bizalmát megköszönve, kérem szükségletök fedezése végett ez uton is hozzám fordulni.

Az üzlet tömeges megvételére vállalkozóknak az üzleti helyiségben bővebb felvilágosítással szolgálok.

Tisztelettel

Posszert János.

A magyar általános kőszénbánya részvény-társulat

Budapest, V. Erzsébet-tér 19.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak, valamint a kűszőbőn álló szobafűtési idényre

akna, koczka és darabos szenét

királdi és sajó-szentpéteri bányáiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállitva.

Kizárólagos képviselők:

HEVESI és FODOR

DEBRECZEN.

Nagymennyiségben

egyes ruhákra finom

kelmemaradékok

féláron.

Ugyanott családi és ipari
célokra legalkalmasabb

„Adria“

varrógépek

BOROS TESTVÉREK

NŐI-DIVAT ÜZLETE

Óriási nagy

raktárunkat ápasztandó, elhatároztuk f. év december hó 1-étől
karácsonyi ajándéknak is alkalmas következő cikkeket le-
szállított árukban ajánlani.

Dupla széles Casmir minden színben	Mtr. à	23 kr.
„ meleg tiroli kazán mintázott	„	27 „
120 cm. „ posztó kitűnő szín- és minőségben	„	65 „
Jó mosó velezek szép színekben	„	22 „
Meleg, fejre való kendők darabja	„	28 „

Nagy posztó kendők 1 frt 50 kr.

Férfi, női és gyermek meleg alsók, kestyűk és harisnyák.
Selyem genilia Echarpok és kendők, férfi ingek, gallérok,
nyakkendők.

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 3. szám.

Kezdett és kész női

kézimunkák

minden

hozza szükséges kellekekkel.

Kedvező fizetési feltételek mellett.

SIRKÖVEK

márvány, gránit,
syenith, porphirben stb.
egyszerű és diszes kivitelben, tulhalmozott
raktár miatt

gyári áron alól.
Kész raktár mindenféle butorgyártmányban.

Boros I.

sirkoraktáros, Iparbank-palota.

Ditmár

álló és függő lámpákat
villany égőkkel

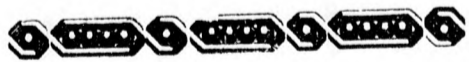
tulhalmozott raktár folytán
teljesen **gyári áron** áru-
lom ki.

Minden nálam vásárolt
nagyobb függő lámpához egy
doboz

Sirius golyót

dijmentesen adok, mely golyók
által a lámpa nappali fényt ad.

Ifj. Pájer József,
DEBRECZEN.

UJ ÜZLET.

Finom Cubarum	1 liter	1.— és 1.20 kr.
Kiváló fin. Jamaika-rum		1.80 és 2.40 kr.
» Jáva		2.40
Egy * tokaji cognac kibontva		1.80
**		2.40

és üvegekben
rum és cognac kapható $\frac{1}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{3}{10}$ és 1 literes üvegekben és kibontva
bármely mennyiségben, továbbá igen jó fővő szépasségi lencsét 1 kg. 18,
20 és 24 krért, szépasségi borsót egész 1 kg. 18, fél 16 krért. Stokerai
lencse 1 kg. 24 és 28 kr. Stokerai borsó szép nagyszemű és jó fővő
1 kg. 28 kr. valódi és nagyszemű olasz gesztenye 1 kg. 24 kr. idei ter-
mésű orosz karaván és mindenféle más thea 1 deka 5 krtól feljebb és
mindenféle fűszereket a legolcsóbb árban számítok és a jó minőségről
jót állok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget próbavásárlásra fel-
hívni, biztosítom, hogy mind az áruimmal és olcsó áraimmal gyors és
pontos kiszolgálásommal meg fog elégedve lenni.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva
maradok

kiváló tisztelettel

Jánossi Béla

Kenyér-piacz

István gőzmalom örleményei.

Mazsola kilója 44 és 48 kr.

A legdiszesebb

alkalmi ajándéktárgyak,

gyönyörű

függő lámpák

a legegyszerűbbtől, a legszebb kivitelig, valamint

kitünő minőségű

és olcsó petroleum

Lám Sándor

üveg- és petroleum üzletében

Főpiacz, Hatvan-utca sarkán.

Legalkalmasabb

AJÁNDÉK TÁRGYAK

Steiner és Wittmannál

DEBRECZEN, Főpiacz, főposta mellett

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.